

ACTEUR

Bram van der Heijden

*Ik ben de
advocaat
van mijn
personage*

FOTO: MARTIJN HALIE | TEKST: YVON VAN APELDOORN

Van eind september brengt het Noord Nederlands Toneel de voorstelling *Dorian* op de planken, een bewerking van Oscar Wilde's roman *The Picture of Dorian Gray*, onder regie van kunstenaar Christophe Coppens. De titelrol wordt gespeeld door Bram van der Heijden. Ik spreek hem in Amsterdam, een week voor de repetities beginnen.

Je bent het gezicht van de voorstelling. Hoe bereid je je voor op deze rol?

"Het is op dit moment allemaal nog redelijk abstract. De tekst is nog niet beschikbaar, dus daarmee kan ik nog niet aan de slag. Ik heb uiteraard het boek gelezen, maar verder bestaat mijn voorbereiding voornamelijk uit trainen, trainen en nog eens trainen. Het personage dat ik speel is bloedmooi, dus Christophe zei: *Ga maar aan het werk. Je moet er zo goed mogelijk uitzien.*"

En hoe bevalt dat?

"Ik ben erachter gekomen dat ik eigenlijk helemaal niet zo ijdel ben. En dat ik er ongelofelijk kriebelig van word om zo met mijn uiterlijk bezig te zijn. Het trainen op zich is leuk, vier keer per week fitness, afgewisseld met kickboksen en Bikram Yoga. Maar in het programma dat ik volg moet ik daarnaast ongelofelijk veel eten. Vijf maaltijden op een dag, met veel eiwitten, om spieren op te bouwen. Dat vind ik heel lastig, het voelt tegennatuurlijk. Ik heb inmiddels besloten het iets minder belangrijk te maken. Ik vind het niet eens mooi, zo'n betonblok. Atletisch en elegant past beter bij me denk ik. Schoonheid is bovendien niet iets artificieels. Het komt van binnenuit. Het is je kwetsbaarheid blootleggen. Ik ga ook niet 'knap' spelen, ofzo. Ik ga proberen iemand te zijn die overall mee wegkomt en alles van zich af kan laten glijden. Ik heb al een mooie zoektocht gehad: hoe je met schoonheid kunt bezig zijn. En wanneer je daarin te ver gaat, wanneer je je ziel verkoopt."

Dat is wat Dorian Gray doet: te ver gaan. Omdat zijn handelingen geen consequenties hebben voor hem en geen fysieke sporen achterlaten, verliest hij langzaam het zicht op goed en kwaad en richt hij een heleboel ellende aan. Kun je daar iets mee?

"Ik ben ook niet altijd even zorgvuldig omgegaan met mensen. Door mijn charmes in te zetten kon ik heel veel maken. Het is me altijd behoorlijk voor de wind gegaan, dat geeft misschien een zekere overmoed. Maar ik heb al een tijdje geleden besloten: ik wil dat niet meer, het voelt niet goed. Ik ben in wezen heel eerlijk."

Zover is Dorian duidelijk nog niet.

"Nee, maar om hem puur neer te zetten als een glatte eikel is te makkelijk. Ik ben de advocaat van mijn personage; ik moet hem verdedigen, hem van vlees en bloed maken. Slechte mensen bestaan niet. Ik denk dat Dorian iemand is die zijn eigen gevoel nou eenmaal het belangrijkste vindt en zich de mening van anderen gewoon niet aantrekt. Hij is egocentrisch, maar niet eindimensionaal. Het zal een interessante rol zijn om te spelen."

Het NNT zou het NNT niet zijn als de voorstelling geen maatschappelijk relevante lading meekrijgt. Hoe houdt Dorian zich tot de huidige tijd?

"Het boek van Oscar Wilde verscheen al in 1890, maar de obsessie met schoonheid en het etaleren ervan is vandaag de dag groter dan ooit. Het draait tegenwoordig allemaal om het zo perfect mogelijk presenteren van jezelf. Om je *bankability*. Hoeveel volgers heb je, hoeveel *likes* krijg je. Daar valt veel geld mee te verdienen. Onze voorstelling speelt zich af in de hedendaagse kunstwereld en daar voltrekt zich hetzelfde; de waarde van de kunst wordt steeds meer opgehangen aan de kunstenaar en hoe hij zichzelf en zijn werk in de markt zet.

We vellen geen oordeel, trouwens. We zijn theatermakers, we onderzoeken. We geven geen oplossingen, maar we benoemen, we plaatsen dingen in een andere context en een ander perspectief, zodat mensen zelf kunnen gaan nadenken. Of niet."

Je bent als acteur al vijf jaar aan het NNT verbonden. Toen Guy Weizman twee jaar geleden aantrad als artistiek leider, bleef jij als enige van het bestaande ensemble over. Hoe was die overgang?

"Nou, ik ben niet zozeer gebleven; ik ben door Guy gevraagd of ik deel wilde uitmaken van zijn gezelschap. En daar hoefde ik geen moment over te twijfelen; vanaf de eerste keer dat ik met hem werkte was het twee handen op een buik.

Het is anders geworden, maar eigenlijk ook weer niet: Ola (*Mafaalani, red.*) en Guy hebben eenzelfde soort ziel. En een overeenkomstige visie op wat de functie van theater moet zijn. Ik heb echt mijn hart verpand aan het NNT. Al die verschillende mensen, met hun verschillende achtergronden, tien nationaliteiten, de voertaal is Engels, ik vind het heerlijk. Elkaar over grenzen en disciplines heen proberen te begrijpen. De groep is een biotoop, een soort mini-maatschappij. Ik voel me een nederige leerling."

Heb je nog dromen?

"Al mijn dromen zijn al uitgekomen. Natuurlijk, er zijn heus nog wel dingen die ik wil, regisseurs met wie ik graag nog eens zou willen werken, zoals Eline Arbo, Liliane Brakema, Erik Whien... maar ik ben eigenlijk ultiem gelukkig met wat ik doe. Nu mag ik weer een hoofdrol spelen in het theater, dat is toch prachtig? En ja, ook spannend; het kan mislukken en dan wordt mijn kop er even afgehaakt. Maar eigenlijk maakt dat ook geen reet uit. Het hoort erbij. Ik ben precies waar ik wil zijn. Ik wil gewoon dit, tot ik sterf." ✖

Bram van der Heijden (1985) studeerde in 2008 af aan de ArTEZ toneelschool in Arnhem. Sinds 2013 is hij ensemblelid van het NNT en speelde o.a. in *Salam* (2018), *Carrousel* (2017), *All Inclusive* (2016), *Borgen* (2016), *Sneeuw witje* (2015), *De Twaalf Gezwoorenen* (2015), *De laatkomer* (2014), *Fellini* (2013) en *Crash* (Oerol 2013).

Voor Dorian nodigde artistiek leider Guy Weizman een gastregisseur uit: de in Madrid woonachtige Vlaming Christophe Coppens.

Waarom Christophe Coppens?

"De wens om met hem te werken bestond al heel lang. Christophe is naast regisseur ook modeontwerper en beeldend kunstenaar. Hij is een multitalent, en past heel goed bij onze interdisciplinaire manier van theatermaken. Maar samenwerken met iemand die zelf alles in huis heeft – regie, beeld, kostuums, decor – komt al snel neer op twee kapiteins op een schip. Dus heb ik gewacht tot ik de kans kreeg om hem een volledige gastregie aan te bieden."

Wat is jouw rol in deze productie?

"Geen. Ik geef slechts ruimte en ik leen 'mijn' gezelschap uit. Ik ga niet over de schouder van de regisseur meekijken; inhoudelijk bemoei ik me niet met de voorstelling. Maar ik ben natuurlijk wel betrokken en beschikbaar voor overleg. En eindverantwoordelijk."

Hoe zijn jullie tot de keuze voor dit stuk gekomen?

"We hebben samen gebrainstormd over een aantal ideeën, maar het was al snel duidelijk dat het een bewerking van *The Picture of Dorian Gray* moest worden. Soms klopt gewoon alles: de juiste regisseur, het juiste boek, het juiste moment. Oscar Wilde schreef het boek 125 jaar geleden, maar het onderwerp is actueler dan ooit. Het gaat over de *human tragedy* van de vergankelijkheid van de jeugd en de schoonheid. Over de tijd, die wegglijpt tussen je vingers en over de pogingen om dat tegen te gaan. In onze bewerking, gemaakt door Javier Barcala, speelt het verhaal van Dorian zich af tegen het decor van de kunsthandel. Kunst heeft alles te maken met momentopnames en met het vastleggen van schoonheid."

**NOORD NEDERLANDS TONEEL
CLUB GUY & RONI
ASKO|SCHÖNBERG**

Dorian

Dorian Gray, een ambitieuze, bloedmooie kunststudent met een moeilijke verleden, wordt de protégé van de ooit invloedrijke kunstverzamelaar Bambi Pelecano. Zij ziet in Dorians jeugdigheid en aantrekkingskracht een mogelijkheid om haar sterrendom nieuw leven in te blazen. Gastregisseur en multitalent Christophe Coppens maakt van Oscar Wilde's wereldberoemde roman een visueel spektakel, waarbij de grenzen tussen theater, performance, kunst en literatuur vervagen.

tekst: Javier Barcala, naar *The Picture of Dorian Gray* van Oscar Wilde - regie en kostuumontwerp: Christophe Coppens - spel: Bram van der Heijden, Veele van Overloop, Hendrik Aerts, Bien De Moor e.a.

OPENBARE REPETITIE
maandag 10 september, 20.15 uur

TRY-OUT
donderdag 27 en vrijdag 28 september, 20.15 uur

PREMIÈRE
zaterdag 29 september, 20.15 uur

INLEIDING
dinsdag 11 t/m vrijdag 14 december, 20.15 uur
Stadsschouwburg